

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА
І РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

(для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямку підготовки
6.140101 Готельно - ресторанна справа)

Харків – ХНАМГ – 2012

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Соціальні технології»
(для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форми навчання освітньо-
кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.140101
Готельно - ресторанна справа) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.
Л. А. Нохріна, О. М. Радіонова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 23 с.

Укладачі: доц. Л. А. Нохріна,
ас. О. М. Радіонова

Рецензент: д.е.н. проф. І. М. Писаревський

Затверджено на засіданні кафедри туризму і готельного господарства,
протокол № 1 від 29.08.2011 р.

© Л. А. Нохріна, О. М. Радіонова, ХНАМГ, 2012

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Соціальні технології»	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна/заочна форма навчання)	9
2.2. Зміст дисципліни	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	10
2.3.1. План лекційного курсу	11
2.3.2. План практичних занять (денне/заочне навчання)	12
2.3.3. Лабораторні роботи (денне/заочне навчання)	12
2.3.4. Індивідуальні завдання:	12
2.4. Самостійна навчальна робота студента..	13
2.5. Методики активізації процесу навчання.....	14
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту	15
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	20

ВСТУП

«Соціальні технології» є вибірковою складовою частиною циклу професійних дисциплін. Вивчення дисципліни направлено на формування системи знань про сутність та зміст соціальних технологій, їх історію становлення в світі та в Україні. Реалізація соціальних технологій розглядається через формування і розвиток соціальної відповідальності бізнесу, що складає предметне ядро курсу. Соціальна відповідальність розглядається від генезису до моделей і сфер її реалізації. Головною метою є вміння студентів використовувати знання соціальних технологій у майбутній професійній та практичній діяльності. «Соціальні технології» розглядаються як засіб формування і підвищення професійної та наукової культури мислення студентів.

Навчальним планом з даної дисципліни передбачені такі види робіт, як лекції, практичні заняття, самостійна робота.

СВО ХНАМГ освітньо-кваліфікаційна характеристика варіативна компонента бакалавра напряму підготовки Готельно-ресторанна справа, 2008 р.

ГСВОУ освітньо-професійна програма підготовки бакалавра в галузі знань 1401 «сфера обслуговування» напряму 6.140101 «Готельно-ресторанна справа», 2010 р.

СВО ХНАМГ навчальний план бакалавра в галузі знань 1401 «сфера обслуговування» напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа», 2011 р.

Розробник програми: Нохріна Лариса Анатоліївна,
Радіонова Ольга Миколаївна.

Програма ухвалена: кафедрою туризму і готельного господарства, протокол № 1 від 29 серпня 2011 р. Зав. кафедри проф. Писаревський І.М.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. **Мета та завдання вивчення дисципліни:** формування у студентів сучасного соціально-економічного мислення та системи спеціальних знань. Вивчення теоретичних та практичних основ соціальних технологій. Розгляд соціальних технологій через формування і розвиток соціальної відповідальності бізнесу; опанування методики реалізації соціальної відповідальності бізнесу як головної частини сучасних соціальних технологій.

1.1.2. **Предмет вивчення дисципліни:** закономірності та соціальні взаємозв'язки між соціальними суб'єктами суспільства; перехід від теорії до реальної практики реалізації соціальних технологій.

1.1.3. **Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця**

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія української культури, Право, Екологія, Історія України, Економічна теорія, Економіка підприємства, Етика і естетика, Статистика, Соціологія, Психологія, Політологія, Бухгалтерський облік, Безпека життєдіяльності	Управління персоналом, Ефективні комунікації

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна Соціальні технології (2\72)

Модуль 1. Соціальні технології.

ЗМ 1. Сутність і зміст соціальних технологій

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи: соціальні технології, типологія соціальних технологій, систематизація взаємовідносин підприємств готельно-ресторанної сфери та стейкхолдерів, еволюція соціальної відповідальності бізнесу, сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу.

ЗМ 2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи: сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу, інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність, практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

<p style="text-align: center;">Вміння (за рівнями сформованості) та знання</p>	<p style="text-align: center;">Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)</p>	<p style="text-align: center;">Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська)</p>
<p>Репродуктивний рівень. <i>Вміння:</i> дає повні, вичерпні відповіді на програмні запитання; вміє користуватися довідковою літературою. Здійснювати збір, обробку, аналіз, систематизацію інформації, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід з питань соціальної відповідальності бізнесу. <i>Знання:</i> має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою модулю; засвоїв основи соціальних технологій; знає логіку та структуру курсу соціальні технології.</p>	<p>Соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>
<p>Алгоритмічний рівень. <i>Вміння:</i> вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; використовувати довідникову літературу; володіти інструментарієм аналізу соціальної відповідальності бізнесу. Проводити аналіз інформації за допомогою комп'ютерних засобів, локальних і глобальних мереж про соціальну відповідальність бізнесу. <i>Знання:</i> знає сутність і зміст соціальної технології, її різновиди та реалізацію на практиці.</p>	<p>Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>
<p>Евристичний рівень. <i>Вміння:</i> демонструє навички творчого мислення, на основі аналізу концепцій соціальних технологій, літератури з соціальних технологій, методологію її дослідження; вміє визначати стан системного осягнення дійсності. За допомогою комп'ютерних засобів, локальних і глобальних мереж проводити аналіз показників соціальної відповідальності світового та вітчизняного бізнесу. <i>Знання:</i> знає специфіку, сутність і структуру курсу; критерії класифікації та характеристики соціальних технологій; володіє технологією практичного застосування знань та навичок аналізу соціальної відповідальності бізнесу.</p>	<p>Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Ильина И. Ю. Социальная ответственность бизнеса и предпринимательства / И. Ю. Ильина // Социальная ориентация развития экономики. : Сб. науч. тр. МГСУ. – М., 1996.
2. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р.

Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнєцової. – К. : УБС НБУ, 2009.

3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.

4. Стефан П. Робінс, Девід А. Де Ченцо. Основи менеджменту / Переклад з англ. А. Олійник та ін. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.

5. Сафонова Л.В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учебное пособие / Л. В. Сафонова. – М. «Академия», 2009. – 128 с.

6. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. – М.: Прометей Юрайт, 2007. – 520 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Соціальні технології»

Мета та завдання вивчення дисципліни: формування у студентів сучасного соціально-економічного мислення та системи спеціальних знань. Вивчення теоретичних та практичних основ соціальних технологій. Розгляд соціальних технологій через формування і розвиток соціальної відповідальності бізнесу; опанування методики реалізації соціальної відповідальності бізнесу як головної частини сучасних соціальних технологій.

Предмет вивчення дисципліни: закономірності та соціальні взаємозв'язки між соціальними суб'єктами суспільства; перехід від теорії до реальної практики реалізації соціальних технологій.

Модуль 1. Соціальні технології. **Змістовий модуль (ЗМ) 1.1.** Сутність і зміст соціальних технологій. **ЗМ 1.2.** Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу.

Аннотация программы учебной дисциплины «Социальные технологии»

Цель и задание изучения дисциплины: формирование у студентов современного социально-экономического мышления и системы специальных знаний. Изучение теоретических и практических основ социальных технологий. Рассмотрение социальных технологий через формирование и развитие социальной ответственности бизнеса; овладения методикой реализации социальной ответственности бизнеса как главной составляющей современных социальных технологий.

Предмет изучения дисциплины: закономерности и социальные взаимосвязи между социальными субъектами общества; переход от теории к реальной практике реализации социальных технологий.

Модуль 1. Социальные технологии. **Содержательный модуль (СМ) 1.1.** Сущность и содержание социальных технологий. **СМ 1.2.** Практическая реализация социальной ответственности бизнеса.

*Annotation of the program of scientific discipline
«Social technologies»*

Purpose and task of study of discipline: forming for the students of modern socio-economic thought and system of the special knowledges. The study of theoretical and practical bases of social technologies. Consideration of social technologies is through forming and development of corporate social responsibility; capture of method of realization of social responsibility of business as main part of modern social technologies.

Article of study of discipline: conformities to the law and social intercommunications are between the social actors of society; a transition is from a theory to the real practice of realization of social technologies.

Module 1. Social technologies. **Content module (CM) 1.1.** The essence and content of social technologies. **CM 1.2.** Practical implementation of corporate social responsibility.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS -2 Модулів - 1 Змістових модулів -2 Загальна кількість годин - 72	Напрями: спрямування 6.140101 Готельно- ресторанна справа Освітньо- кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Вибіркова Рік підготовки: <u>4</u> Семестр: <u>8</u> Лекції – 15 год. Практичні – 15 год. Самостійна робота – 42 год. Вид підсумкового контролю: 8 семестр - залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 42% до 58%.

Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS -2 Модулів - 1 Змістових модулів -2 Загальна кількість годин - 72	Напрями: спрямування 6.140101 Готельно- ресторанна справа Освітньо- кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Вибіркова Рік підготовки: <u>5</u> Семестр: <u>9</u> Лекції – 2 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 66 год. Вид підсумкового контролю: 9 семестр - залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8% до 92%.

Структура робочої програми навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестри	Години								Залік (триместр/семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі			
				Лекції	Практичні	Підсумковий контроль		Контр. роб.	КП/КР	РГР	
6.140101 Готельно-ресторанна справа денне	2/72	8(с)	30	15	15	-	42	-	-	-	8(с)
6.140101 Готельно-ресторанна справа заочне	2/72	9(с)	6	2	4	-	66	15	-	-	9(с)

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Дисципліна Соціальні технології (2/72)

Модуль 1. Соціальні технології.

ЗМ 1. Сутність і зміст соціальних технологій

- 1.1. Соціальні технології як наука і практика
- 1.2. Типологія соціальних технологій
- 1.3. Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів
- 1.4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу
- 1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу

ЗМ 2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері

- 2.1. Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу
- 2.2. Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні
- 2.3. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента (денне, заочне навчання)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи							
		Лекц.		Сем., пр.		Лаб робота	СРС		
		д/н	з/н	д/н	з/н		д/н	з/н	
Модуль 1. Соціальні технології.	2/72	15	2	15	4	-	42	66	
ЗМ 1.1. Сутність і зміст соціальних технологій	1,0/36	7	1	7	2	-	20	30	
ЗМ 1.2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері	1,0/36	8	1	8	2	-	22	36	

2.3.1. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин за напрямом 6.140101 Готельно-ресторанна справа	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1: Соціальні технології.	15	2
ЗМ 1. Сутність і зміст соціальних технологій	7	1
1.1. Соціальна технологія як наука і практика	1	0,125
1.2. Типологія соціальних технологій	1	0,125
1.3. Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів	2	0,25
1.4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	1	0,25
1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	2	0,25
ЗМ 2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері	8	1
2.1. Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу	2	0,25
2.2. Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	4	0,5
2.3. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність	2	0,25
Усього:	15	2

2.3.2. Практичні заняття (денне, заочне навчання)

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь і навичок виконання певних видів роботи.

У процесі проведення практичного заняття студенти самостійно або в малих групах (при попередньому поясненні викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності, виробничі ситуації чи ділові ігри. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи, яку виконували студенти, і підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки залежно від результатів виконаної роботи.

Зміст	Кількість годин за напрямом 6.140101 Готельно-ресторанна справа	
	Денне	Заочне
1	2	3
3.М 1.1. Сутність і зміст соціальних технологій	7	2
1.1. Соціальна технологія як наука і практика	1	0,25
1.2. Типологія соціальних технологій	1	0,25
1.3. Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів	2	1
1.4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	1	0,25
1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	2	0,25

Продовження табл.

1	2	3
3.М 1.2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері	8	2
2.1.Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу 2.2.Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	2 4	0,5 1
2.3.Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність	2	0,5
Усього:	15	4

2.3.3. Лабораторні роботи (денне/заочне навчання)

Не передбачені.

2.3.4. Індивідуальні завдання денне навчання – не передбачені.

заочне навчання

Контрольна робота – 15 годин.

Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з соціальних технологій. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури.

Теми контрольних робіт

1. Соціальна технологія як наука і практика
2. Типологія соціальних технологій
3. Систематизація взаємовідносин стейкхолдерів
4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу
5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу
6. Моделі соціальної відповідальності бізнесу
- 7.Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу
8. Корпоративні соціальні програми та їх види
- 9.Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні
10. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність

За змістом контрольна робота є письмовою формою самостійної роботи студентів, які, спираючись на теоретичні знання дисципліни, розробляють план, використовують літературу з теми, зокрема, періодичну, і оформляють текст за відповідними вимогами.

Обсяг контрольної роботи – до одного умовно друкованого аркушу (23 сторінки 14 кеглем, 1,5 інтервалом комп'ютерного набору) формату А4 з вступом, як правило, двома питаннями (теоретичне та практичне), висновками

й списком літератури. Формою підсумкового контролю є захист контрольної роботи. Який є допуском до заліку.

2.4. Самостійна навчальна робота студента.

Набуття і закріплення знань з дисципліни «Соціальні технології» неможливо без самостійної роботи студентів. Крім лекційних, практичних занять, тобто аудиторної роботи, з дисципліни передбачено виконання студентами таких видів самостійної роботи:

- 1) вивчення додаткової літератури з окремих питань дисципліни;
- 2) підготовка до практичних (семінарських) занять;
- 3) виконання контрольної роботи;
- 4) підготовка до поточного й підсумкового контролю;
- 5) підготовка інформації про соціальну відповідальність бізнесу за допомогою комп'ютерних засобів.

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години		Літературні джерела	Форма звіту Денне/заочне навчання
	Денна	Заочна		
1	2	3	4	5
Модуль 1 Соціальні технології	42	66		
3.М 1.1. Сутність і зміст соціальних технологій	20	30		Конспект, словник категорій, опитування.
1.1. Соціальна технологія як наука і практика	2	4	основна [5, 6], додаткова [4,5,7,11,16].	
1.2. Типологія соціальних технологій	2	6	основна [5,6] додаткова [4,5,7,16].	
1.3. Систематизація взаємовідносин підприємств готельно-ресторанної сфери та стейкхолдерів	6	8	основна [1,3,5], додаткова [3,6,8,10,11,14, 13, 16,17,27-29].	
1.4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	4	6	основна [2, 4], додаткова [1,9,15].	
1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	6	6	основна [1-4], додаткова [2,12, 17-29].	

1	2	3	4	5
3.М 1.2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу в готельно-ресторанній сфері	22	36		Конспект, словник категорій, опитування
2.1.Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу	6	6	основна [1-6], додаткова [1,2,5-29].	
2.2.Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	10	8	основна [2,3,5], додаткова [3,6-10, 12-15, 27-29].	
2.3. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність	6	7	основна [2,3,5], додаткова [6,8-10,12,13,15,16,27-29].	
Виконання контрольної роботи	-	15		
Усього	42	66		

2.5. Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Соціальні технології» з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування сучасних навчальних технологій, а саме: проблемні лекції; робота в малих групах; міні-лекції; семінари-дискусії; кейс-метод.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами: увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках; використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило,

як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними вище темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися в групи по 5-6 чоловік та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі освоєння навчального матеріалу.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється в:

- високій мотивації студентів;
- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- виробленні здатності схвалювати самостійні рішення;
- виробленні здібності до колективних рішень;
- виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- придбанні навичок вирішення конфліктів;
- розвитку здібностей до компромісів.

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись в наступних формах:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;

- написання та захист словника категорій;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями
- складання заліку.

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
3.	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
4.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
5.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
6.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії. Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
7.	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання;	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5

Контроль систематичного виконання самостійної роботи.

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною

літературою з питань, що розглядають;

4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль засвоєння матеріалу змістових модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Контроль рівня знань може відбуватися у вигляді опитування або контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістових модулів. Контрольні заходи спрямовані на опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Загальна оцінка з модулів та змістових модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо Академії. Сума балів для накопичення за двома змістовими модулями, повинна перевищувати 31 бал. Це є допуском до залікової роботи, яка повинна бути виконана не менш ніж 40 балів.

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	30
ЗМ 1.2 Тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (залік)	
Тестування	40
Всього за модулем 1	100%

Заочне навчання

Поточний контроль відсутній.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється за питаннями до заліку з соціальних технологій в час, передбачений розкладом занять.

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання навчального завдання;
- 4) виконання самостійного завдання;

- 5) виконання поточного контролю;
- 6) виконання проміжного контролю.

Оцінку «відмінно» ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма шістьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання практичних занять і самостійної роботи.

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

За успішне та систематичне виконання поставлених завдань протягом трьох змістових модулів студент отримує оцінку «відмінно» або по 20 % за поточний контроль, якщо студент виконує поставлені завдання з відсутністю окремих розрахунків, які пояснюють вирішення завдання, то він отримує оцінку «добре» або по 15 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації, здійснюють у вигляді тестування. Протягом семестру після вивчення тем 1-5 (ЗМ 1.1) студенти виконують тестові завдання

до першого змістового модуля. Відповідно, після вивчення тем 6-8 (ЗМ 1.2) - тестові завдання до другого змістового модулю.

Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Проведення підсумкового письмового заліку з модулю «Соціальні технології»

Умовою допуску до заліку є:

- сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 31 бал (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою);

Залік здійснюють у тестовій формі. Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
	Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно*</i> <i>FX*</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>
ECTS, % студентів	<i>A</i> <i>10</i>	<i>B</i> <i>25</i>	<i>C</i> <i>30</i>	<i>D</i> <i>25</i>	<i>E</i> <i>10</i>	<i>FX*</i>	<i>F**</i>
						<i>не враховується</i>	

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань: у 8-му семестрі студенти виконують контрольну роботу яка є допуском до заліку (підсумковий контроль).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в системі ECTS оцінювання результатів навчання:

Оцінка «А» - Студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання. Охайно оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

Оцінка «В, С» - Студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

Оцінка «D, E» - Студент показав знання основного матеріалу, але не вказав його деталей. У відповідях він допускає неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

Оцінка «FX» - Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

2.7. Інформаційно – методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
1. Ильина И. Ю. Социальная ответственность бизнеса и предпринимательства. / И. Ю. Ильина / Социальная ориентация развития экономики. //Сб. науч. тр. МГСУ. – М., 1996.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
2. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2009.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
4. Стефан П. Робінс, Девід А. Де Ченцо. Основи менеджменту / Переклад з англ. А. Олійник та ін. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
5. Сафонова Л.В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учебное пособие / Л. В. Сафонова. – М. «Академия», 2009. – 128 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
6. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. / Ж. Т. Тощенко – М.: Прометей Юрайт, 2007. – 520 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
1. Благов Ю.Е. «Генезис концепции корпоративной социальной ответственности» / Ю. Е. Благов // Вестник Санкт-Петербургского университета. — 2006. — Сер. 8, вып.2.	ЗМ 1.1.
2. Благов Ю.Е. «Концепция корпоративной ответственности и стратегическое управление» / Ю. Е. Благов // Российский журнал менеджмента. — 2004. — Т. 4, № 3. – С. 17-34.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
3. Братанич Б. Рост регулирующих функций государства и социальный маркетинг / Б. Братанич // Персонал. – 2005. - №3. – С.74-78.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
4. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология : учебник. / Ю. Г. Волков, И. В. Мостовая – М., 2001. – 244 с.	ЗМ 1.1.

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
5. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении современным университетом / Л. Я. Дятченко // Высшее образование в России. – 2009. – № 9. – С. 47-54.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
6. Звіт про сталий розвиток СКМ (Систем Кепітал Менеджмент) 2009-2010 рр. – режим доступу: http://www.scm.com.ua	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
7. Иванов В.Н., Патрушев В.И. Инновационные технологии государственного и муниципального управления / В. Н. Иванов, В. И. Патрушев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 327 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
8. Корпоративная социальная ответственность компании «Киевстар» Отчёт за 2009 год: программы и направления развития корпоративной социальной ответственности «Киевстар» - режим доступа: http://www.kyivstar.ua	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
9. Кричевский Н.А., Гончаров С.Ф. Корпоративная социальная ответственность. / Н. А. Кричевский, С. Ф. Гончаров – М. : «Дашков и Ко», 2007. – 215 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
10. Курбан А.В. Социальный аудит как инструмент оптимизации процессов в системе социальной корпоративной ответственности / А. В. Курбан // Маркетинг и реклама. – 2009. – С. 35-44	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
11. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента; Пер. с англ. – М.: «Дело», 1993. – 703с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
12. Меморандум про соціальну відповідальність бізнесу в Україні, затв. рішенням громадського об'єднання «Форум соціально відповідального бізнесу України» 16 грудня 2005 року.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
13. Рейтинг открытости и активности компаний в сфере КСО // Гвардия : Всеукраинский рейтинговый журнал. – 2009. (Апрель)	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
14. Сохацька О. М. Формування нової парадигми корпоративного управління в глобальному середовищі // Корпорації та інтегровані структури: проблеми науки та практики. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – С. 75-97	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
15. Социальная ответственность бизнеса. Корпоративная отчетность —новый фактор взаимодействия бизнеса и общества.: Сб. ст., лекций и выступлений / Под общ. ред. Л.Г. Лаптева. — М.: ЗАО Финансовый издательский дом «Деловой экспресс», 2004. – 310 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
16. Хмиль Ф.И. «Менеджмент организаций в условиях трансформации экономики Украины»: Автореф. д-ра экон. наук/ Ф.И.Хмиль; Киевский торгово-экон. ун-т. – Киев, 1998. – 33 с. - Библиогр.:с. 30-31.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
17. Bowen, H. Social Responsibilities of the Businessman / H. Bowen. – N.Y.: Harper and Row, 1953. – 198 с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
18. Carroll A.B. The pyramid of corporate social responsibility: toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons. 1991.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
19. Carroll A.B. Corporate social responsibility: Evolution of a definitional construct. Business and Society, 1999.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
20. Carroll, A. B. (1979). A three-dimensional conceptual model of corporate social performance. Academy of Management Review, P. 4, 497-505.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
21. Davis, K. Can Business Afford to Ignore Social Responsibilities?	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
California Management Review. 1960.	
22. Drucker P.F. The new meaning of corporate social responsibility. California Management Review, 1984.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
23. Elisabet Garriga, Domènec Melé Untangling the Jungle of Corporate Social Responsibility Theories, Journal of Business Ethics 53: 51-71, August 2004. – режим доступу: http://www.iese.edu	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
24. Freeman, R. Strategic management: a stakeholder approach. Pitman, 1984.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
25. Friedman M. The social responsibility of business is to increase its profit New York Times., 1970.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
26. Frans Paul van der Putten A Research Agenda for International Corporate Social Responsibility, NRG working paper series November 2005 no. 05-09 – режим доступу: http://www.nyenrode.nl/download/NRG/workingpapers/NRG05-09.pdf	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
27. Business for Social Responsibility. – режим доступу: www.bsr.org	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
28. Corporate social responsibility. A business contribution to sustainable development. European Commission Directorate-General for Employment and Social Affairs Unit D.1 Manuscript completed in July 2002 Employment and Social Affairs. – режим доступу : http://europa.eu.int/comm/employment_social/	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2.
29. World Business Council for Sustainable Development – режим доступу: www.wbcsd.ch	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма

і робоча програма

навчальної дисципліни

«Соціальні технології»

(для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямку підготовки
6.140101 Готельно - ресторанна справа)

Укладачі: **НОХРИНА** Лариса Анатоліївна,
РАДІОНОВА Ольга Миколаївна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 381 Р

Підп. до друку 5.07.2012 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,2
Зам. № 8359

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.